

KONKURRENSKRAFTSRAPPORTEN 2024

– **Västsverige är det starka
loket i svensk ekonomi**

För ett västsvenskt näringsliv i världsklass

Västsvenska Handelskammaren är en privat partipolitiskt oberoende näringslivsorganisation med 3 000 medlemsföretag från hela Västsverige. Vi arbetar med att skapa tillväxt och utveckla framtidens Västsverige genom att hjälpa företagen göra fler och bättre affärer och genom att påverka politiska beslut.

Innehåll

Förord	3
Det här är Västsverige	4
Inledning	5
Styrkor bakom den ekonomiska utvecklingen	6
Västsvenska nyckeltal	8
Västsverige lockar privata investeringar och etableringar	9
Exempel på planerade investeringar	10
Framgångsfaktorer	12
En lång handelstradition och ett attraktivt logistiknav har skapat ett internationellt, konkurrenskraftigt näringsliv	13
Nära samverkan mellan forskningoch näringsliv	14
Innovativa och konkurrenskraftiga företag attraherar investeringar	16
Fordonsindustrins betydelse för Sverige	17
Life science-sektorn	19
Kemi- och petroindustrin	20
Maritima sektorn	21
Textilindustrin	21
En stark svensk konkurrenskraft kräver politiska beslut	22

Metod

Rapporten har tagits fram av Västsvenska Handelskammaren tillsammans med Rud Pedersen.

Den data som rapporten hänvisar till är hämtad från: SCB, Bolagens årsredovisningar, Infostat, IKEM, Tillväxtverket, Arbetsförmedlingen, Business Region Göteborg* och Unionen**.

Data har bearbetats av Västsvenska Handelskammaren och i vissa fall förekommer uppgifter som Västsvenska Handelskammaren samlat in för egen räkning. Beroende på tillgänglig statistik hänvisas ibland till Västsverige som innefattar Västra Götaland samt Varberg och Kungsbacka, ibland till Västra Götalands Län med tillhörande 49 kommuner och i vissa fall till Göteborgsregionens 13 kommuner.

Förord

Det sägs att näringslivet skapar förutsättningar för välfärd och att politikerna fördelar den. Tolkningen är att det är just näringslivets konkurrenskraft, förmåga och handlingskraft som utgör ryggraden i Sveriges ekonomi. Vi har som land visat på stark utveckling och enorm potential tack vare vår innovationskraft och förmåga att skapa affärer genom relationer över hela världen under mer än 100 år.

I denna rapport belyser vi Västsveriges bidragande satsningar och dess betydelse för Sveriges fortsatta tillväxt och konkurrenskraft. Genom satsningar på hållbar innovation, produktion och export, är vi världsledande inom områden såsom industriell- och teknisk utveckling, mobilitet, Life Science, kemi/petrokemi, textil/design/mode, den maritima sektorn och omställning. Västsveriges företag har tydligt visat ledarskap för den gröna omställningen, som efterfrågas i hela världen.

För att stärka och bibehålla denna positiva utveckling krävs en sammanhållen strategi och konkurrenskraftspolitik som adresserar viktiga områden såsom kompetensförsörjning, infrastruktursatsningar, energiförsörjning och bostadsbyggande. Dessa är grundläggande förutsättningar för att näringslivet ska kunna fortsätta blomstra. Allt i framtiden förutsetts vara klimatsmart.

Genom att skapa en miljö där företag kan fortsätta växa, utan onödiga hinder, kan vi frigöra kreativitet och innovation som driver ekonomisk hållbar utveckling och skapar välstånd för hela samhället.

Denna rapport utgör en viktig påminnelse om den centrala roll som det västsvenska näringslivet spelar för Sverige. Vi är en region med svart bälte i samarbete som vill ligga i framkant.

Jag ser fram emot att se hur denna rapport kommer att vägleda beslut och åtgärder framåt och är övertygad om att den kommer att fungera som en kraftfull påminnelse om den oberättade berättelsen om Västsveriges bidrag till svensk ekonomi och tillväxt.

Johan Trouvé

Vd Västsvenska Handelskammaren

Det här är Västsvrige

Med Västsvrige avses Västra Götaland och norra Halland (Varberg och Kungsbacka), med sammanlagt nära 2 miljoner invånare.

Inledning

Västsvriges signum är öppenhet för handel och omvärlden. Här skapas svensk tillväxt och internationell konkurrenskraft med avgörande betydelse för Sverige. Den här rapporten är den oberättade berättelsen om Västsvrige som industriellt nav, draglok i Sveriges ekonomi och motor för svensk konkurrenskraft.

Trots lågkonjunktur och osäkerheter i världsekonomin, visar det västsvenska näringslivet motståndskraft. Medan svensk BNP minskade under 2023 och växte endast med 2,9 procent 2022, växte den regionala ekonomin i Västsvrige med så mycket som 5,6 procent samma år.

Det senaste decenniet har tillväxttakten varit nästan dubbelt så stark i Göteborgsregionen jämfört med riket och i särklass snabbast av storstadsregionerna. Jämförelser har behövs göras med delar av Kina för att hitta regioner med samma tillväxttakt. Utsläppen av växthusgaser har samtidigt minskat med 17 procent år 2010–2021.

Den här utvecklingen bygger på ett antal framgångsfaktorer. Rapporten beskriver dess byggstenar, det som gör Västsvrige till en innovationsdriven tillväxtregion. Satsningar på energiförsörjning, infrastruktur, kompetens, bostäder och mycket annat, kommer krävas för att regionen fortsatt kan bidra till svensk ekonomi och konkurrenskraft. Vi befinner oss i det största teknik- och utvecklingsprånget för Sverige i modern tid.

Utvecklingsprånget syns i regionhuvudstaden Göteborgs danande siluett. I den framväxande storstaden reser sig Sveriges högsta hotell Draken med över 100 meter, Nordens högsta kontorsbyggnad Citygate med 144 meter och Nordens allra högsta byggnad Karlatornet med 246 meters höjd. De visar riktningen för den region som vi vill ta höjd för.

Styrkor bakom den ekonomiska utvecklingen

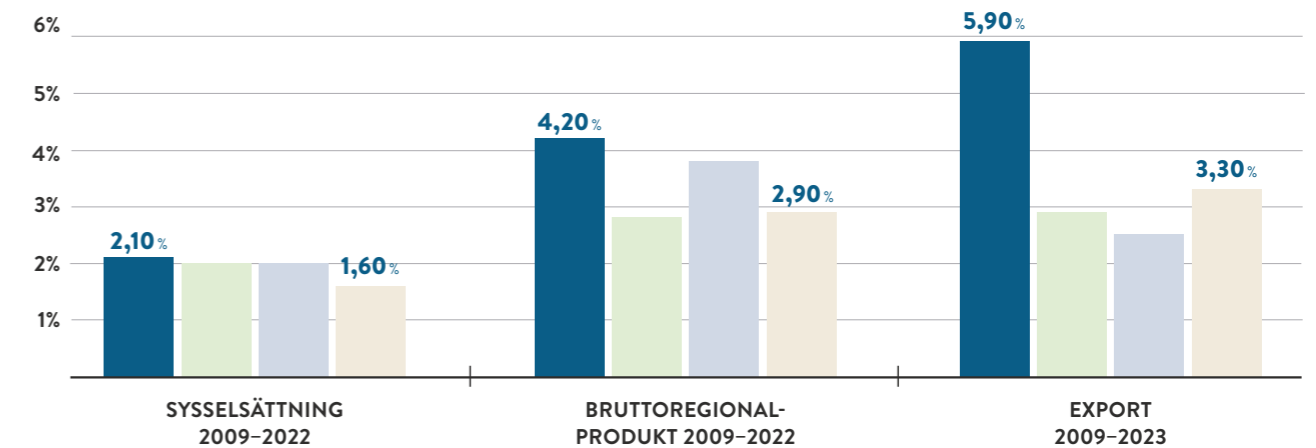
1 Starkast BRP av storstadsregionerna. Den ekonomiska tillväxttakten har varit nära dubbelt så stark i Göteborgsregionen jämfört med riket som helhet. Sedan finanskrisen 2009 och fram till 2022 har BRP (bruttoregionalprodukten) vuxit med 4,2% i snitt årligen jämfört med 2,8% i Stockholmsregionen, 3,8% i Malmöregionen och 2,9% i riket.

2 Starkast arbetsmarknad bland storstads länen. Arbetslösheten i Västra Götalands län har de senaste 3 åren varit lägre än i riket och lägst bland storstads länen. I början på 2024 var arbetslösheten 5,9% jämfört med 6,6% i Stockholms län, 9% i Skåne län och 6,8% i riket. Sysselsättningstillväxten i Göteborgsregionen har sedan 2009 varit starkast bland storstadsregionerna, med en årlig tillväxt på 2,1%.

3 Företagens FoU-satsningar är högst i landet. Som andel av BRP är satsningarna Västra Götalands län dubbelt så stora som i riket sett till BNP. Var tredje FoU-krona i Sverige satsas i länet, 44,5 miljarder av sammanlagt 131 miljarder kronor (2021). Det gör Västsverige ledande i så väl relativa som absoluta tal.

TILLVÄXT STORSTADSREGIONER

■ GÖTEBORGSREGIONEN ■ STOCKHOLMSREGIONEN ■ MALMÖREGIONEN ■ RIKET

KÄLLA: BRG, SCB

4 Varuexporten är högst i landet. En fjärdedel av Sveriges varuexportvärde produceras i Västra Götalands län, motsvarande närmare 350 miljarder kronor. Tillväxten har varit dubbelt så högt som i riket med en årlig tillväxt sedan 2009 på 5,9%. Sveriges tre i särklass största exportvaror är fordon, medicinska produkter och petrokemiska produkter. Det västsvenska näringslivet är ledande inom samtliga.

5 Västsverige har högst andel tekniskt utbildade bland landets storstadsregioner. Var fjärde invånare har en högre utbildning inom teknik och tillverkning vilket speglar Västsverige som kompetensnav för svensk industri.

6 Befolkningen växer inom grupper som är intressanta för arbetsmarknaden. Västsverige har sammantaget vuxit med över 200 000 nya invånare sedan år 2010, vilket motsvarar en större svensk stad. Under de senaste två åren har fler unga i åldern 20-39 år flyttat till Göteborg än till Stockholm och Malmö. Talent City Index rankar Göteborg högst i landet bland städer där flest i åldern 20-45 år vill bo och arbeta.

7 Företagen visar motståndskraft i färre konkurser. Andelen konkurser har under de senaste 12 månaderna varit lägre i Västsverige än i övriga storstadsregioner, vilket vittnar om en hög resiliens för omvärldsskeenden.

Västsvenska nyckeltal

Sveriges **två största företag** sett till omsättning, finns i Västsverige: AB Volvo och Volvo Cars.

Ett jobb i fordonsindustrin i Västsverige ger i snitt ytterligare **1,5 jobb** i övriga Sverige.

Göteborgsregionen har en **dubbelt så stark tillväxt** i varuexportvärde, med 5,9 % per år sedan 2009 jämfört med 3,3% i riket.

Göteborgsregionen har i ett kvarts sekel nu utsetts till **Sveriges främsta logistiknav**.

57% av Sveriges totala containertrafik och 30% av Sveriges samlade utrikeshandel **går genom Göteborgs hamn**.

FoU-satsningar som andel av BRP är **dubbelt så höga** i Västsverige jämfört med övriga landet.

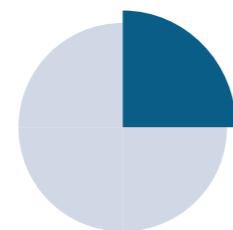
Var femte anställd inom industrin jobbar i Västsverige. **Civilingenjör** är numer det vanligaste yrket i Göteborgs stad.

4 av Sveriges 5 raffinaderier finns i Västsverige.

Privat sektor tillför 75 % av BRP-värdet vilket är högt och gör företagen avgörande för den ekonomiska utvecklingen.

75%

25 % av Sveriges samlade varuexport produceras i Västsverige eller 350 miljarder av sammanlagt 1 400 miljarder kronor.

Västsverige lockar privata investeringar och etableringar

Företagen i Västsverige gör nu historiskt stora investeringar. Över 250 miljarder kronor förväntas investeras från det privata näringslivet fram till 2032, i allt ifrån fordons elektrifiering och förnybara bränslen till textilindustri och hälsoinnovation. Framåtlutade investeringar utvecklar Västsveriges redan diversifierade näringsliv. Samtidigt som de bidrar till hela Sveriges nyindustrialisering och omställning till en fossilfri ekonomi. Investeringsvolymen kommer att öka ytterligare när vindkraftsparkerna Vidar, Mareld och Västvind räknas med.

Därutöver förväntas investeringar i byggnader, bostäder och kontor på runt 900 miljarder kronor i Västsverige fram till år 2032.

Investeringsviljan ska ses som kvittenser på att näringslivets tilltro till att bygga internationell konkurrenskraft. Det är vad som gör Västsverige till det starka näringslivsdrivna loket i svensk ekonomi.

Exempel på planerade investeringar:

GKN AEROSPACE i Trollhättan ska anställa 1 000 personer över 5 år för att svara upp mot nya ordrar inom flygindustrin.

MOBILITY INNOVATION DESTINATION byggs kring Volvo historiska huvudkontor i Torslanda. Det ska bli en samlingspunkt för mobilitetsklustret tillsammans med Lindholmen Science Park och Campus Lundby, och möjliggöra tester av ny hållbar teknik. Investeringen är på minst 5 miljarder kronor.

GOCO HEALTH INNOVATION CITY är en ny Life science-stadsdel i Mölndal med 350 företag och 7 000 medarbetare. Investeringen på 6 miljarder kronor ska underlätta samarbete och samverkan mellan industri, akademi och offentlig sektor.

NOVO ENERGYS batterifabrik i Göteborg kommer att skapa 3 000 nya direkta arbetstillfällen. Investeringsvärdet för fabriken är 30 miljarder kronor. Produktionsstart är planerad till år 2026.

OX2 utvecklar den havsbaserade vindkraftsparken Galene i Kattegatt utanför Varberg tillsammans med Ingka Investments. Den förväntade elproduktionen från vindparken är cirka 1,6 TWh, vilket motsvarar elanvändningen för omkring 320 000 hushåll.

AB VOLVOS BATTERIFABRIK i Mariestad kommer generera 3 000 direkta arbetstillfällen.

LINDEX ökar sin kapacitet för e-handel och fortsatt tillväxt genom att investera nära 1,3 miljarder kronor i ett nytt omnilager i Alingsås.

STIS bygger ett nytt bioraffinaderi i Göteborg. Investeringen motsvarar cirka 4 miljarder kronor.

Miljardinvesteringar från **FURETANK OCH THUNBOLAGEN** i nya mer energieffektiva fartyg för att optimera transportmönstret och minska klimatpåverkan.

PREEM LYSEKIL investerar ytterligare i utfasning av fossil produktion till förmån för förnybara drivmedel. Investeringarna uppgår nu till upp mot 10 miljarder kronor. Det första projektet Synsat kommer stå klart under 2024 och den fulla utbyggnaden år 2027.

I **GÖTEBORGS HAMN** investeras 8 miljarder kronor fram till 2034 i klimatanpassningar, farledsfördjupning och ombyggnad av kajer för att kunna hantera framtidens fartyg, ökad bunkring av alternativa bränslen och terminalflytt till andra sidan älven.

LANTMÄNNEN investerar en dryg miljard kronor i en ny storskalig produktionsanläggning för ärtprotein i Lidköping samt ytterligare en halv miljard i en ny spannmålsanläggning i Uddevalla, en grundpelare i Sveriges spannmålsinfrastruktur för utökade exportmöjligheter och högre mottagningskapacitet.

Utöver de som nämns här finns ytterligare satsningar inom logistik, handel, hälsa och medicin, biobränsle samt fordonsteknik och elektrifiering som ryms inom de aviserade drygt 250 miljarder kronorna.

Framgångsfaktorer

Göteborg har varit en handelsstad sedan den grundades 1621 och Västsverige har under århundraden varit öppet för handel med omvärlden. Det har lagt grunden för ett internationellt näringsliv som verkar på en global marknad. Handeln och hamnen gjorde det lätt för företagen att komma ut på den internationella marknaden vars konkurrens har skapat innovativa och konkurrenskraftiga företag.

En lång handelstradition och ett attraktivt logistiknav har skapat ett internationellt, konkurrenskraftigt näringsliv

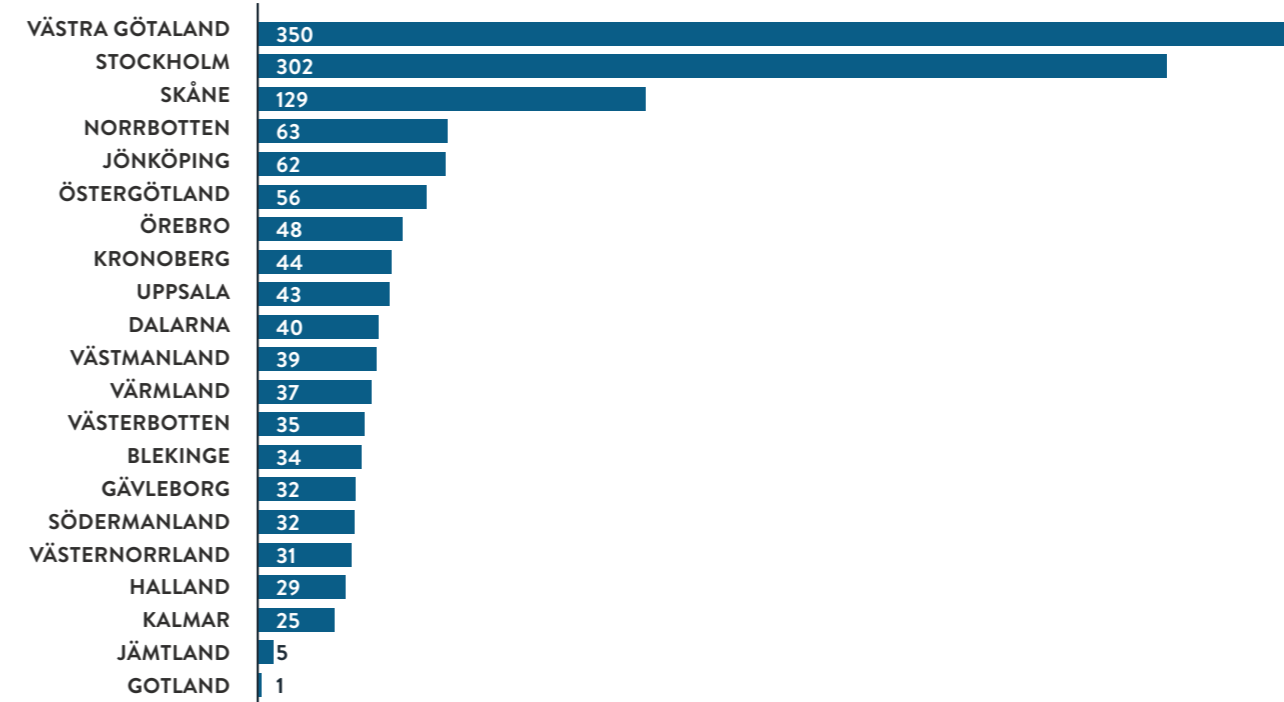
Det geografiskt gynnsamma logistikläget har lagt grunden för några av Sveriges största företag. Genom satsningar på innovation, forskning och utveckling är flera av företagen idag världsledande inom sina sektorer.

totala export och mer än hälften av Sveriges sammanlagda containertrafik går via Göteborgs hamn. Det har gjort hamnen till Nordens viktigaste logistiknav.

Västsverige har i 20 års tid rankats som Sveriges främsta logistikläge. Varor kan enkelt transporteras vidare inom landet men också ut i världen. En tredjedel av Sveriges

Farledsfördjupningen som påbörjats och beräknas vara klar i början av 2028, kommer bidra till att Göteborg och Norden kan ta emot världens största containerfartyg.

VARUEXPURT PER LÄN, MILJARDER KRONOR

KÄLLA: TILLVÄXTVERKET 2021

Nära samverkan mellan forskning och näringsliv

Det finns en stark tradition av nära samverkan mellan akademi och näringsliv. Den har bidragit till framgångsrika näringslivskluster som lockar företag och kompetens från hela världen. Chalmers Tekniska Högskola fördelar varje år 2 miljarder kronor i konkurrensutsatt finansiering i nära samarbete med näringslivet, utöver sitt grundanslag på ca 1 miljard kronor varje år. De avsätter även mellan 50–90 miljoner kronor till i innovationsstöd till uppstartsbolag med villkor av att investeringen tiodubblas med privat kapital.

Västsveriges lärosäten bidrar tillsammans till regionens innovationskraft. Vid Högskolan i Skövde, med dess utmärkande utbud av data-spelsutbildningar och inkubatorverksamhet, har flera av de senaste årens spelsuccéer haft sin jordmån. Under 2022 omsatte 36 spel-företag inom inkubatorn 3 miljarder kronor.

Högskolan i Borås har med internationell spjutspets inom den textila näringen bidragit starkt till den hållbara omställningen inom mode-industrin och tillämpningen av smarta textilier.

Västsveriges lärosäten bidrar tillsammans till regionens innovationskraft.

Företagens vilja att investera privata medel i forskning och utveckling utmärker regionen.

I Västsverige satsas var tredje krona av totalt privat FoU i Sverige. Det gör Västsverige unikt i förhållande till totalt förädlingsvärde. FoU-utgifter uppgår till så mycket som 5,2 procent av BRP, vilket är dubbelt så mycket som rikssnittet på 2,5 procent av BNP. Näringslivets satsningar drivs av en vilja att ligga i framkant internationellt med unika, världsledande produkter och tjänster.

Tillgång till kompetens är den viktigaste faktorn för lokalisering av FoU. I regionen finns en befäst kompetensbas och växande klusterdynamik. Företag med verksamhet i Västsverige, tillhör också dem som bidrar mest till svensk forskning och utveckling. I regionen återfinns därför av naturliga skäl det statliga forskningsinstitutet RISE, huvudvärdskapet för AI Sweden och testbädden för elektrifierade transporter, SEEL.

44,5 miljarder kronor satsas på FoU av företagen i Västsverige.

KÄLLA: SCB 2021, TOTALA UTGIFTER FÖR EGEN FOU-VERKSAMHET EFTER REGION

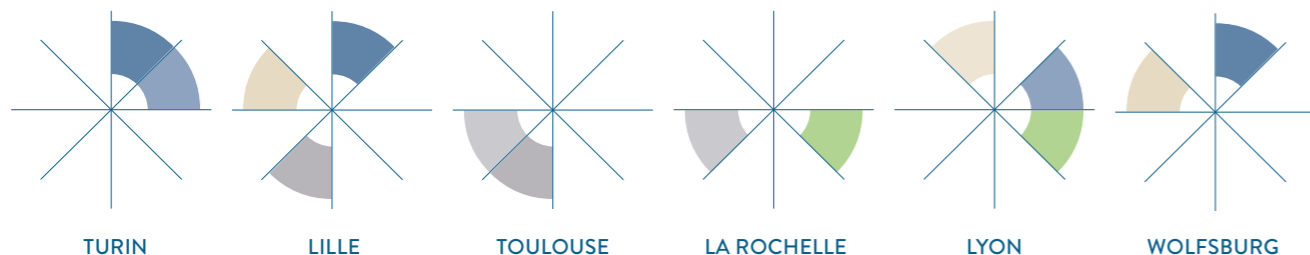
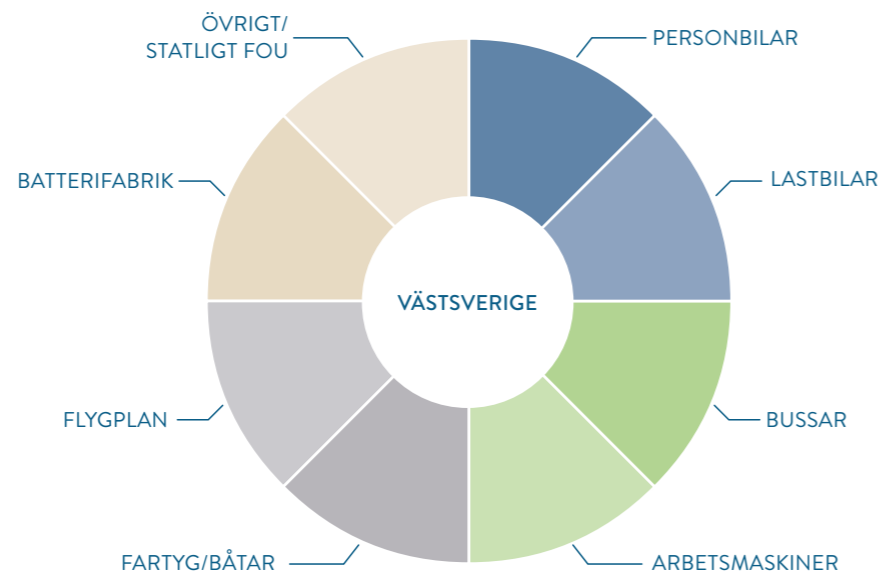

Innovativa och konkurrenskraftiga företag attraherar investeringar

Starka näringslivskluster lockar kapital, investeringar och etableringar, som kommer att föra Sverige in i framtiden. Intresset från internationella investerare och svenska institutionella aktörer är på nivåer som inte tidigare skådats. Det märks såväl i svenska etableringar, finansierade av svenskt och utländskt institutionellt kapital, som i att allt fler utländska företag etablerar sig i Västsverige. I Göteborgsregionen arbetar idag 18 procent inom utlandsägda företag. Kring storbolagen frodas entreprenörskapet och bygger morgondagens tillväxtbolag.

DET VÄSTSVENSKA FORDONSKLUSTRET

Det västsvenska fordonsklustret har en större bredd än konkurrerande regioner i Europa. Västsverige är den region som fyller hela cirkeln med flyg, fartyg, bilar, lastbilar, batterifabrik, bussar och arbetsmaskiner, enligt en genomgång som Västsvenska Handelskammaren gjort.

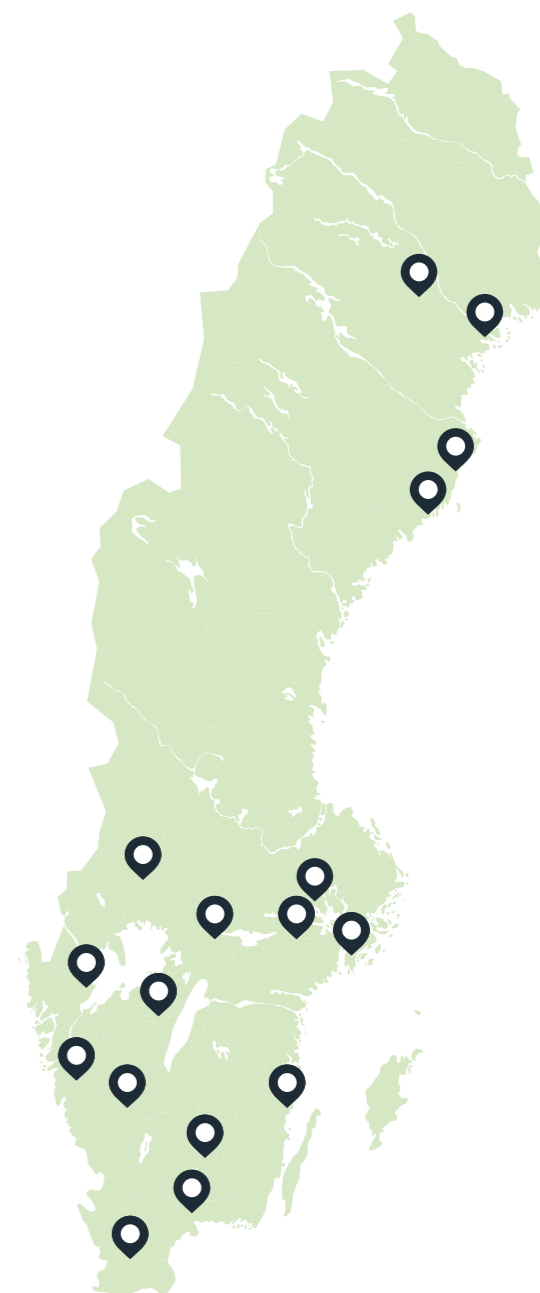
Fordonsindustrins betydelse för Sverige

Fordonsindustrin har präglat svensk industrihistoria och den har genomgått en stor strukturell förändring under de senaste decennierna. Dess förmåga att ställa om och anpassa sig har varit en stark bidragande faktor för såväl produktionen av fordon och drivmedel, som utvecklingen av nya mobilitetslösningar, ökat tjänstnehåll, AI och digitalisering. Fordonsklustret är maskinen i svensk teknikutveckling, modernisering och kunskapsutbyte. Hälften av landets anställda inom fordonsindustrin finns i regionen.

Den innovation som sker inom elektromobilitet väcker nyfikenhet från hela världen. I Västsverige finns flera världsledande företag inom fordonsteknik och elektrifiering. Utöver industrins traditionella företag, med Volvo Cars, AB Volvo, SKF, och Autoliv, har nya grenar vuxit fram. Exempelvis PowerCell, som är en ledande global aktör inom bränsleceller med vätgas och Nilsson Energy, en ledande integratör av lokala vätgassystem. Dessa system spelar en betydande roll i omställningen till ett samhälle med trygg och säker tillgång till förnybar energi.

Ytterligare ett av många företag som utmärker sig är Smarteye med över 50 procents marknadsandel inom förarövervakningssystem. Listan kan göras lång.

KARTA: SVENSK FORDONSINDUSTRI - FABRIKER OCH UTVECKLINGSANLÄGGNINGAR FRÅN LUND TILL LULEÅ

ANDEL UTBILDADE INOM TEKNIK OCH TILLVERKNING 2022

KÄLLA: INFOSTAT

I det innovationsrika fordonsklustret finns storskalig och avancerad aktivitet inom fordons elektrifiering inom företag och organisationer som: Polestar, Heart Aerospace, Einride, Zeekr, Lynk & co, ZEEKER Tech EU och Zenseact. I det ekosystem för innovation och utveckling av morgondagens mobilitet som utvecklats under de senaste 20 åren, med Lindholmen Science Park som en viktig accelerator, sker just nu en ny miljardsatsning. I ett kommande mobilitetscenter kring Volvo Cars i Torslanda skapas en miljö som vill attrahera världens främsta kompetenser. AB Volvo har Camp X med motsvarande funktioner vid Campus Lundby intill Lindholmen. Fordonsindustrins huvudkontor och innovationscenter formas tillsammans med en flora av små- och medelstora bolag ett exceptionellt kompetenskluster.

Fordonsindustrin har kopplingar uti världen och i hela landet, från Lund till Umeå. Tillverkning sker i Köping, Eskilstuna, Braås och Olofström bland annat.

I Arvidsjaur vintertestas fordon. Underleverantörer till industrin finns runt om i hela landet. Det gröna stålet som kommer framställas i norr fraktas till väst för att bli del av fossilfria fordon. Ett nytt jobb inom industrin beräknas generera ytterligare 1,5 arbetstillfällen någon annanstans. Det skapar betydande effekter för hela den svenska ekonomin. Det innebär att för en nyetablering som skapar 3 000 direkta arbetstillfällen, är den faktiska siffran 7 500 nya jobb.

Fordonsindustrin är idag tätt sammanlänkad med tjänstesektorn. Fordonets digitala delar är lika viktiga som hjul och säten. Symbiosen mellan tillverkning och intellektuellt innehåll har genererat många nya teknik- och tjänsteföretag i Sverige och medfört att civilingenjör är det vanligast yrket i Göteborg. Någoting som är unikt för svenska städer. Antalet sysselsatta inom företags-tjänster i regionen växer snabbt och är snart dubbelt så stort som antalet sysselsatta inom industrin.

I regionen finns kring en femtedel eller 700 av Sveriges Life science-företag, med fler än 10 000 anställda.

Life science-sektorn

En sektor med stark koppling till forskning och utveckling är Life science-sektorn. Den har stor betydelse för svensk ekonomi. De medicinska och farmaceutiska produkterna är Sveriges andra största exportvara. Företagen i Västsverige spelar en viktig roll för sektorn. I regionen finns kring en femtedel eller 700 av Sveriges Life science-företag, med fler än 10 000 anställda. Därtill genererar företagen 6 000 indirekta jobb i Västsverige och ytterligare tusentals jobb i övriga Sverige.

Några av de stora framstående bolagen är AstraZeneca, Getinge och Mölnlycke Healthcare. AstraZeneca har förlagt ett av sina 5 globala strategiska forskning- och utvecklingscenter i Mölndal, strax utanför Göteborg. Det är en högspecialiserad utvecklingsanläggning och en av mycket få i världen som har hela värdekedjan av läkemedelsutveckling. År 2022 investerade AstraZeneca 107 miljarder svenska kronor i forskning och utveckling globalt, varav hela 24 miljarder kronor investerades genom den svenska verksamheten.

Forskningsanläggningen i Mölndal är starkt kopplad till företagets stora tillverkningsanläggning i Södertälje som år 2022 stod för 152 miljarder kronor i export från Sverige.

I anslutning till forskningsanläggningen växer nu också en helt ny stadsdel fram, GoCo Health Innovation City, med fokus på medicinteknik och digitala hälsotjänster. Det är en strategisk etablering som inom några år beräknas samla 350 små- och medelstora företag, och bli en knutpunkt för forskare och studenter inom Life science-segmentet. Stadsdelen har potential att skapa 10 000 jobb som tillsammans utvecklar framtidens hälsoteknik.

Sahlgrenska Science Park, med sitt fokus på innovation och företagsacceleration, har sedan många år sammanfört krafter från industrin, akademien, sjukvården och myndigheter till ett ekosystem för innovatörer och företag inom sektorn.

Kemi- och petroindustrin

En annan av Sveriges största exportindustrier är kemiindustrin. Landets största kemikluster ligger i Stenungsund, med ytterligare verksamhet i Lysekil och Bohus. Klustret sysselsätter runt 2 500 personer. Minst dubbelt så många sysselsätts om även underentreprenörer inräknas. Företagen i kemiklustret; Adesso BioProducts, Borealis, INEOS Inovyn, Nouryon, Perstorp och Vattenfall, har gått samman för att tillsammans ställa om svensk kemiindustri och skapa ett nav för tillverkningen av hållbara kemiprodukter.

4 av Sveriges 5 raffinaderier finns i regionen. De ägs av St1, Preem och Nynas, och stod år 2021 för ett sammanlagt exportvärde om över 90 miljarder kronor. En hållbar omställning av raffinaderierna spelar en avgörande roll för att Sverige ska klara att nå nettonollutsläpp år 2045. Därför investerar företagen tiotals miljarder kronor i utfasning av fossil produktion. Ett stort antal projekt pågår för att öka den inhemska produktionen av förnybara och fossilfria drivmedel, vilket bidrar till såväl klimatomställningen som till svensk försörjningstrygghet.

SVERIGES 10 VIKTIGASTE EXPORTVAROR 2023

EXPORTVARA (FÖRDELADE ENLIGT SITC)	MILJARDER KRONOR
FORDON FÖR VÄGAR	309,7
MEDICINSKA OCH FARMACEUTISKA PRODUKTER	152,5
MINERALOLJOR OCH PRODUKTER DÄRAV	139,8
ANDRA ICKE ELEKTRISKA MASKINER OCH APPARATER	124
ANDRA ELEKTRISKA MASKINER OCH APPARATER	107,2
PAPPER, PAPP OCH VAROR DÄRAV	100,6
JÄRN OCH STÅL	88,1
MASKINER FÖR SÄRSKILDA INDUSTRIER	87
KRAFTALSTRANDE MASKINER	82,7
TELE-, RADIO, TV-APPARATER, GRAMMOFONER, BANDSPELARE O.D.	75,5

KÄLLA: SCB, VAROR FÖRDELADE ENLIGT SITC

Maritima sektorn

Den maritima näringen är avgörande för svensk export, inte minst av kemiska produkter. Neringen består av omkring 3 000 företag i landet med 20 000 anställda varav 45 procent i Västsverige. Bland de västsvenska rederierna finns internationella aktörer så som Stena, Furetank, Terntank, Donsötank och Thunbolagen.

Flera av dessa västsvenska rederier gör nu miljardinvesteringar i nya mer energieffektiva fartyg, redo för alternativa bränslen som markant sänker koldioxidutsläppen. Det är en del i att utveckla hållbara sjötransporter och kunna ta täten i sjöfartens globala omställning.

Textilindustrin

Det skifte som det svenska textilklustret i Borås-regionen har genomgått, visar ytterligare exempel på näringslivets omställningsförmåga. Från historisk och traditionell textilindustri, har arvet ställt om till Sveriges starkaste logistikkluster för mode och e-handel.

Utöver den växande e-handeln, görs betydande satsningar på forskning, innovation och cirkularitet inom textilindustrin i Borås. Satsningarna görs för att minska industrins totala koldioxidutsläpp. Något som är nödvändigt då textilindustrin som den ser ut idag, kommer stå för över 26 procent av världens koldioxidbudget år 2050. I Borås textilkuster utvecklas nya produktionsmetoder och innovationer som kommer bidra till minskade koldioxidutsläpp i Sverige, liksom Europa och övriga världen.

Landets största kemikluster ligger i Stenungsund, med ytterligare verksamhet i Lysekil och Bohus.

En stark svensk konkurrenskraft kräver politiska beslut

Näringslivet behöver rustas för den investerings- och omställningsvåg som Sverige har framför sig. I Västsverige finns huvuddelen av företagen, infrastrukturen och kompetensen som kommer vara drivande i den svenska nyindustrialiseringen. Företagen har tillförsikt inför framtiden. Samtidigt verkar de på en starkt konkurrensutsatt och global marknad. I många fall utgör den inhemska marknaden en väldigt liten andel, trots att huvudkontor eller forskningscenter finns i Sverige.

Geopolitiken och ökad protektionism påverkar i högsta grad västsvenska företag och svensk konkurrenskraft. När allt fler länder inför subventioner, sanktioner, handelsrestriktioner och investeringskontroller för att

gynna inhemska produktion, rubbas spelreglerna på den globala marknaden. För Sverige är det av största betydelse att politiken bidrar med konkurrenskraftiga spelregler och förutsättningar för våra företag. Västsvenska Handelskammaren vill därför betona vikten av att:

Verka för ökad frihandel och en stärkt inre marknad

Sverige måste fortsätta att stå upp för en internationellt regelstyrd handel, även när ett ökande antal länder agerar protektionistiskt. Ett starkare europeiskt oberoende och säkra leverantörskedjor, är i ökande grad betydelsefullt för svenska företag.

Öka forskningsresurserna

Sveriges position som innovativ kunskapsnation är avgörande för framtida välstånd och konkurrenskraft. Teknikutvecklingen i världen går snabbt och utmanar Sveriges förmåga. I Västsverige investerar företagen redan stort. Det offentliga behöver säkerställa att medel till forskning och utveckling ökar som andel av BNP och håller minst samma takt som i konkurrentländer. Den näringslivsnära forskningen är viktig och bör främjas liksom samverkan mellan näringsliv, akademi och myndigheter.

Trygga industrins energiförsörjning

För den svenska industrin och konkurrenskraften, är det avgörande att öka den fossilfria energiproduktionen i regionen. Både för att klara klimatomställningen, möta den befintliga industrins behov och locka nya etableringar. Tillståndprocesser måste kortas, elnäten byggas ut och systemet snabbt tillföras mer kostnadseffektiv och fossilfri produktion. Alla fossilfria kraftslag kommer att behövas och snabbt. Idag importeras över 70 procent av Västsveriges energiförbrukning. Behovet väntas fördubblas till år 2030. Nya klartecken för vindkraft, på land och till havs, samt solceller på industritak skulle påskynda industriomställningen och stärka svenska företag.

Skapa en robust och modern infrastruktur

Infrastruktur och kollektivtrafik som binder samman arbetsmarknadsregioner, är effektiva för att skapa sysselsättning och tillväxt. För att förbättra förutsättningarna för svenska och nordiska företag, krävs betydande investeringar i västsvensk infrastruktur. Den ekonomiska ramen måste ökas i närtid, för att möjliggöra investeringar i såväl befintlig som ny infrastruktur. Dubbelspår mellan Göteborg–Oslo, fyrspår mellan Göteborg–Alingsås och nya spår mellan Göteborg–Borås måste snarast till för att förbättra såväl för gods- som persontransporter.

Säkra kompetensförsörjningen

Tillgången till kompetens är avgörande för att Sverige ska vara framgångsrikt i en global konkurrens. Nyindustrialiseringen och industrins klimatomställning ställer nya krav på kompetensförsörjningen. Det gäller för såväl västra som norra Sverige men även hela Europa. Bristen på arbetskraft med efterfrågad kompetens är ett av de främsta tillväxthindren för företag i Sverige idag. Här behöver vi jobba med hela utbildningssystemet, från grundskola till högskola. Arbetsmarknadsinsatser och omställning. Vi behöver en aktiv politik för att locka internationell spetskompetens. Tillgången på arbetskraft inom Sverige och EU täcker inte företagets behov, vilket gör internationell kompetens oumbärlig.

Säkra näringslivets bostadsförsörjning

Etableringar och expansioner medför ett snabbt växande bostadsbehov i delar av Sverige. För att säkerställa ett tillräckligt utbud av tillgängliga attraktiva bostäder, måste nyproduktionen och rörligheten på bostadsmarknaden öka. Bostadsbyggandet är känsligt för högre räntor. I ett nuläge med betydande kostnadsökningar för kapital och material, brådskar det att öka effektiviteten inom stadsbyggnad och förbättra investeringsklimatet för bostadsinvesteringar, för att möta det ökande behovet i Sveriges tillväxtregioner.

Genom att prioritera åtgärder som främjar frihandel, ökar tillgången till fossilfri el och nya bostäder, stärker infrastrukturen för godstrafik och arbetspendling samt säkerställer kompetensförsörjningen, kan Sveriges tillväxt, utveckling och konkurrenskraft stärkas. och konkurrenskraft stärkas.

Vi är företrädare för det västsvenska näringslivet och en mötesplats där människor och företag kan inspireras och skapa affärer. Tillsammans med våra 3 000 medlemsföretag arbetar vi för ett västsvenskt näringsliv i världsklass.

www.vastsvenskahandelskammaren.se